

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

O powrót kobiety do właściwego jej stanowiska matki i żony

Odrodzenie społeczeństwa. — Macierzyństwo. — Praca matki - robotnicy, żony, gospodyni. — Wychowanie dzieci. — Żłobki. — Ochronki. — Warunki bytu robotniczego dziś, a w czasie przyszłym.

Niepomierne doniosłe znaczenie dla całego świata cywilizowanego miał ostatni Kongres paryski zwołany przez francuską „Unię obywatelską i społeczną kobiet” w ubiegłym miesiącu. Brało w nim udział szereg reprezentantów 24 narodów, stojących dziś na wysokim poziomie cywilizacyjnym. O cóż na tym Kongresie chodziło? O obronę interesów kobiety-żony, kobiety-gospodyni, kobiety-matki. O powrót kobiety pracownicy poza domem do jej właściwego stanowiska, zgodnego przedewszystkiem z powołaniem kobiety, eliminującym w istocie rzeczy jej pracę zarobkową poza domem.

W Kongresie brali udział najwięksi dostojnicy Kościoła, oraz co przedniejsi działacze i działaczki społeczne. Nic dziwnego. Chodziło przecież o bardzo poważne, bardzo doniosłe wytyczne na przyszłość w życiu rodziny, o przemiany w życiu społecznym, związane z zagadnieniami ekonomicznymi narodów, a między innymi i z kwestią bezrobocia i zarobków, wychowania, a także z rolą kobiety w przyszłości.

Z przemówienia inauguracyjnego preza Butillarda dowiadujemy się, że zadaniem Kongresu jest przeprowadzenie takich uchwał, obowiązujących narody cywilizowane, któreby podniosły dzisiaj znękaną bytem kobiety pracownicę na stopień istotnej godności człowieczej — a przez to odrodziły społeczeństwo.

Zagadnieniem czołowym — mówił p. Butillard — jest macierzyństwo ze wszystkimi jego radościami, ciężarami i obowiązkami oraz prawami. Matka-robotnica musi mieć czas i środki, do dobrego prowadzenia gospodarstwa i wychowania dzieci. Nie oznacza to zamknięcia przed kobietą prawa do pracy. Nie powrót do przeszłości, lecz postępek społeczny jest celem obecnych wysiłków. przez Kongres podjętych, lecz przywrócenie macierzyństwu jego znaczenia.

Kongres nie chce widzieć matek wędrujących w lichem mieszkaniu, o horyzoncie ograniczonym, wykonywujących czynności gospodarcze nieinteligentnie. Chce widzieć natomiast wychowawczynię, gospodynię, umiętną, zręczną, bystrą, zdolną i pełną inicjatywy. A zatem wkracza Kongres na teren kształcenia i wychowania kobiet, jako żon, matek i gospodyń.

Jakże mało się jeszcze nietylko u nas, ale wogóle w świecie w tym zakresie roboty. I już właśnie z tego względu Kongres paryski zasługuje na wielką wagę.

Cóż daje w tym zakresie kobietom dzisiejszy system kształcenia i wychowania? Prawie, że nic. Młode dziewczęta, wychodzące z domu nie mają ani o macierzyństwie, chowaniu dziecka, ani o ekonomii gospodarstwa domowego.

Matka wspólnie z innymi winna być wprowadzona poza tem w bieg spraw społecznych i wywierać głęboki wpływ na otoczenie, na męża i dzieci, z czego wynika, że kobieta, wchodząca w związki małżeńskie musi posiadać odpowiedni poziom umysłowy, osiągnięty oczywiście przez ogólne kształcenie się. Jej zadaniem jest brać udział w szerokim życiu społecznym, zabierając głos przez swe zreszenia, domagać się, aby prawa i instytucje społeczne liczyły się z domem rodzinnym pracownika. Ten obszerny zakres działania kobiety, który wykonywany jest do pewnego stopnia przez kobiety ze sfer inteligentnych — Kongres chce także widzieć i wśród zwykłych robotnic.

Kongres żąda, aby płaca męża była wystarczająca na utrzymanie rodziny, aby czyniła niepotrzebną zarobkową pracę żony poza domem.

Żądanie wielkiej doniosłości!

Po innej zatem drodze ma iść życie przyszłej kobiety, albowiem inne ma ona, a także wielkie choć swoiste zadania, niż mężczyzna. Współdziała z nim, w trosce o zdrowie moralne i fizyczne dziecka — tego celu związku małżeńskiego.

Wynik ankiety przeprowadzonej w 14 krajach Ameryki i Europy — wykazał, że jedną z przyczyn rozstroju życia rodzinnego warstw pracujących jest zły zarobek głowy rodziny i wciąganie matki w pracę zarobkową pozadomową. „Unia obywatelska i społeczna kobiet” stwierdza, że żadne instytucje, jak żłobki czy ochronki, nie zastąpią matki, a w zakresie moralnym dziecko jedynie w domu zdolne jest rozwinąć swoje serce i duszę, i w zakresie religijnym, gdyż dusza dziecka najlepiej budzi się do miłości Boga przez miłość matki i, наконец, w zakresie społecznym, gdyż dziecko nie mając domu rodzinnego, nie przywiązuje się do ojczyzny przez rodzinę, nie przyzwyczajają się do obowiązków i odpowiedzialności rodzinnej, a przez to i społecznej.

Ankieta powyższa przedłożona była „Uniji” na Kongresie hańskim w 1928 r.

Na Kongresie paryskim stwierdzono posuwanie się prac badawczych nad powyższymi zagadnieniami oraz pewne postępy prac nad ich realizacją. O ile pierwsze jest łatwiejsze jako teoretyczne, o tyle drugie bardzo trudne, wkracza bowiem w dziedzinę życia ekonomicznego. Tutaj potrzeba: 1) podnieść w każdym zawodzie wynagrodzenie mężczyzny, do wysokości mogącej dać normalne utrzymanie rodzinie, 2) płace takie przyjąć powszechnie, 3) zarobkiem męża ekonomicznie rzadzić w domu, 4) otwierać instytucje popierania ognisk domowych, 5) ustawy krajowe i konwencje międzynarodowe przeprowadzać takie, aby poruszane w nich zagadnienie kobiety i rodziny opierało się na postulatach Kongresu.

oczywiście, podobne uchwały, powzięte nie będą prędko zrealizowane, choć ich najszybsza realizacja jest konieczna.

Zastanawiając się nad dążeniami i uchwałami Kongresu paryskiego widzimy wiele zastrzeżeń co do t. zw. emancypacji kobiet.

Oczywiście, Kongres miał na myśli wyłącznie sprawę matek i żon pracujących poza domem, a nie kobiet wogóle, zwłaszcza tych, które pracować chcą w pracy zawodowej, będąc tam niewątpliwie twórcami i wybitnymi jednostkami.

R...

Uroczystości ku czci Batorego

W przygotowaniach do obchodu 400-letniej rocznicy urodzin Stefana Batorego w Polsce nastąpił ostatnio zwrot co do terminu obchodu.

Ostatecznie w Warszawie zapadła decyzja, że uroczystości te mają się odbyć na przełomie sierpnia i września, o czym też zawiadomiono Węgry, z równoczesnym zaproszeniem do wzięcia udziału w tych obchodach. O tej zmianie terminu zostały też zawiadomione urzędowe czynniki krajołwskie.

W związku z tem przybywa dnia 30 b. m. po południu do Krakowa wycieczka

reprezentacyjna węgierska w liczbie 400 osób. — Wśród nich znajduje się prymas Węgier ks. biskup Serey, dalej jako przedstawiciel regenta Węgier, min. rolnictwa Kallay, hr. Csekonits, b. poseł węgierski w Warszawie oraz wielu magnatów węgierskich, jak hr. Sechenyi, mar. Perenyi i in. Ta wycieczka przez dzień następną, na głównych uroczystościach, a dnia 1 września wyruszy do Częstochowy i potem do Warszawy.

Równocześnie, jak słychać, na uroczystości w Krakowie ma przybyć prezydent Rzeczypospolitej Ignacy Mościcki oraz prezes Rady ministrów Jędrzejewicz.

Na sezon szkolny!

NAJWIĘKSZY WYBÓR KSIĄZEK
MATERJAŁÓW PIŚMIENNYCH
I POMOCY SZKOLNYCH

PRZYGOTOWAŁ SKLEP
GOŃCA CZĘSTOCHOWSKIEGO

II ALEJA Nr. 26, TEL. 20-50

Zeszyty szkolne, bruliony, bloki rysunkowe, teści, piórniki, dzienniki uczniowskie, stałówki, pióra, ołówek, atramenty, kredki, cyrkiel, ekierki, trójkąty, taśmy, gumy, guma arabska, kalamarze, szczyrki, papiery, rysownice, ralszyny, temperaczki, tusze, węgielki, wycinanki i t. d.

Geny niskie. Obsługa szybka i uprzejma.

WYSTAWY

w ramach uroczystości pribnowskich w Nitrze.

O historycznym znaczeniu kulturalnego rozwoju Słowiańszczyzny i uroczystościach 1100-lecia założenia pierwsze go kościoła chrześcijańskiego w Europie Środkowej, pisaliśmy obszernie w artykule wstępnym z dnia 4 b.m. Dziś zaś damy kilka szczegółów o doniosłym rozwoju szkolnictwa na Słowaczynie.

W ramach pribnowskich uroczystości w Nitrze otwarto sześć wystaw, które zwiedzone zostaną prawdopodobnie przez 35.000 gości. Wystawę gospodarzo - przemysłową zwiedzają głównie rolnicy; jej część umieszczona w szkole gospodarczej ilustrowała pracę wykonaną dla rozwoju gospodarczego Słowaczyny. O rozwoju oświaty rolniczej świadczy fakt, że w roku 1918 było na Słowaczynie 9 węgierskich szkół gospodarczych podczas gdy w roku 1933 na Słowaczynie jest 30 słowackich szkół gospodarczych i 2 węgierskie z 959 uczniami razem. Ludowych szkół gospodarczych wogóle nie było a w roku obecnym jest takich szkół 193 o 220 klasach. Na uwagę zasługiwała również wystawa szkolnictwa, która ilustrowała praktyczne znaczenie czesochosławackiego wychowania szkolnego. Pomocny rysunkami uczniów znaleźć można i dzieła artystyczne.

Upór najlepszą trudno złamać rąda
Jest on też jedną z ludzkich ułomności,
lawot zwierzęta gorszca też tą wada.
Piesek się uparł — pan się jego złocił.

Najlepszą odpowiedzią dla naszych wrogów będzie silne lotnictwo polskie.

Najlepiej pojętym interesem każdego PRZEMYSŁOWCA jest udział w

Wystawie Przemysłowej w Częstochowie

Dyrekcja Prywatnej Szkoły Zawodowej Żeńskiej
 Stow. p. n. „Dzieło Serca Jezusowego”
 w Częstochowie, ulica Paulińska Nr. 12.
 Przyjmuje zapisy na pierwszy kurs działu bielizniarsko-hafciarskiego.
 Warunki przystępne.

KRONIKA

Niedziela
 20
 SIERPIEŃ

Dziś — Bernarda.
 Jutro — Joanny Franc. de Ch.
 Wschód słońca o godz. 4.38
 Zachód „ „ 18.56
 Kalendarzyk historyczny:
 Wzięcie Kamieńca przez Tur-
 ków w 1672 roku.

— **Pielgrzymka z Kujaw wsch.** Wczoraj wyruszyła do Częstochowy olbrzymia pielgrzymka z Kujaw wschodnich. Pielgrzymka prócz Częstochowy zwiedzi także Kraków, Kalwarię Zebrzydowską oraz Piekary na Śląsku.
 — **Nabożeństwo Cechu Murarzy.** W poniedziałek o godz. 10-ej r. w kościele św. Zygmunta, odprawione zostanie nabożeństwo w intencji Cechu Murarskiego.
 — **Z parafii św. Rocha.** Dziś, w niedzielę, o godz. 4-ej m. 30 po poł. w sali przy ul. św. Rocha 37, odbędzie się ogólne zebranie Ligi Katolickiej niewiast i mężów, na którym ks. patron Gawron wygłosi referat p. t.: „Zadanie Akcji Katolickiej w parafii”. Na zebraniu tym będzie rozpatrywana sprawa pielgrzymki do Piekary.

Z rekolekcji zamkniętych na Jasnej Górze.

W dniach od 8—10 sierpnia włącznie odbyły się w Częstochowie na Jasnej Górze rekolekcje dla kapłanów z różnych diecezji Polski. Udział duchowieństwa w tych świętych ćwiczeniach był bardzo liczny, około 130 kapłanów uczestniczyło od początku do końca we wszystkich czynnościach rekolekcyjnych. Prócz tego wielu księży uczęszczało tylko na pewne części programu rekolekcyjnego, zwłaszcza na nauki, nie mogąc dla różnych względów wziąć udziału w całym rekolekcyjnym. Wszystkie przemówienia, oraz medytacje, wygłaszał J. E. ks. biskup Włodzimierz Jasiński, ordynariusz sandomierski. Nauki rekolekcyjne, wygłaszane przez ks. Biskupa nacechowane były dużą znajomością życia kapłańskiego, serdeczną i miłą dobru dusz kapłańskich i staranym, by rekolekcje dały jak najlepszy wynik. Wielka swoboda słowa, gruntowna znajomość zagadnień, poruszanych podczas rekolekcji, oraz wybitny talent kaznodziejski J. E. ks. biskupa Jasińskiego, mocno oddziaływały na dusze rekolektantów. To też wszyscy księża niezmiernie wdzięczni byli ks. biskupowi za podjęty dla nich trud i gorąco dziękowali za wypowiedziane nauki i przeprowadzone wszystkie inne ćwiczenia rekolekcyjne. W imieniu księży rekolektantów złożył to podziękowanie w serdecznej mowie ks. kan. Cwilong. Ćwiczenia rekolekcyjne wywarły budujący wpływ i na osoby świeckie. Szczególnie wzruszającym był moment, gdy 130 księży z ks. biskupem na czele obchodzili codziennie stacje dro-

gi krzyżowej ze śpiewem i w procesjonalnym pochodzie po wałach jasnogórskich.
 — **Ruchoma wystawa sztuki w Częstochowie.** Dziś, w niedzielę, o godz. 12 w południe w parku Staszica, w budynku muzeum higienicznego, otwarta zostanie ruchoma wystawa sztuki, nad którą protektorat objął P. Min. W. R. i O. P., a która obejmuje: malarstwo, grafikę, rzeźbę, sztukę dekoracyjną, tkaniny, ceramikę, dekoracje teatralne, hafty i wiele innych. Otwarcia wystawy dokona p. starosta Eustachiewicz.

— **Osobiste.** Wychowanka gimnazjum Stow. „Nauka i Praca” w Częstochowie p. Dobrosława Moszyńska ukończyła Akademię Anatomologiczną w Warszawie zyskując tytuł lekarza dentysty.

— **Dwa nowe typy szkół zawodowych w Polsce.** Jedną z agencji donosi, że państwowa komisja oświaty zawodowej przy min. W.R. i O.P. opracowała program nauczania dla dwóch nowych typów szkół zawodowych, które organy zwane będą w kraju. Ministerstwo oświaty zamierza utworzyć szkoły, obejmujące naukę zawodu fotograficznego, oraz szkoły instrumentów muzycznych ze szczególnym uwzględnieniem działu wytwórczości organów, skrzypiec i instrumentów dętych.

Zaćmienie słońca

widziane będzie w Częstochowie 21 b.m. W poniedziałek, dnia 21 b. m. nastąpi obrączkowe zaćmienie słońca. Pas główny zaćmienia rozpocznie się w północnym Egipcie, przejdzie przez południową Azję, archipelag Sunda, północną Australię i zakończy się na wschód od niej wybrzeży. W Polsce zaćmienie to widoczne będzie jako częściowe.
 W Częstochowie zaś początek zjawiska nastąpi przed wschodem słońca: wschód słońca — godz. 4 min. 38; największa faza 0,38 — godz. 5 min. 9; koniec zaćmienia — godz. 6 min. 0.

— **Losowanie 5-proc. listów zastawnych.** W poniedziałek, dnia 21 b. m. o godz. 10-ej r. w Tow. Kredytowym m. Częstochowy, odbędzie się losowanie przypadających do umorzenia 5-proc. listów zastawnych.

— **Nie będzie procentowej redukcji etatów.** Onegąd podaliśmy wiadomość o mającej nastąpić redukcji etatów urzędniczych w różnych działach administracji państwowej. Mówiąc o rozmiarach zamierzonych redukcji, zanotowaliśmy pogłoskę, która znalazła swój wyraz na łamach prasy, że ilość etatów w poszczególnych ministerstwach miałaby osiągnąć 10 proc. Otóż ze źródeł urzędowych stwierdzają, że nie wydano żadnych nakazów, dotyczących procentowej redukcji. Natomiast potwierdzają, że oszczędności personalne zapomocą redukowaniu etatów

Szczęście w małżeństwie
 zadowolony mąż i radosne dzieci — oto cel każdej kobiety. Skrzętność i oszczędność jednak — to jeszcze nie wszystko, Pani Domu musirównież dbać o swój wygląd, chcąc podobać się mężowi. Jest to w dużej mierze zasługa znanej fabryki „Kollontay”. Wszak łagodne mydło „Kollontay z pralką” to istna pomoc i oszczędność w gospodarstwie domowym, oddająca nieocenione usługi, przy praniu i myciu. Bajeczny zaś „Kollontay Shempunala”, który każda Gospodyni przy zakupie mydła „Kollontay z pralką” otrzyma w sklepie bezpłatnie, czyni włos pięknym, wonnym, puszystym, — tak, jak go każdy mężczyzna lubi.

Mydło Kollontay
 z pralką jest lepsze...

nastąpią, a to droga łączenia urzędów, uproszczenia administracji, znoszenia niektórych urzędów i t. d.

— **Nowy rok akademicki.** W dniu 1-go września br. wchodzi w życie rozporządzenie ministra W. R. i O. P. o podziale roku akademickiego 1933/34. Rok ten rozpocznie się 1-go września. Dnia 30-go września kończą się egzaminy i zastępują je kolokwja obowiązuje. Od 25-go września do 7-go października włącznie dokonywane będą wpisy kandydatów, badania dokumentów i stopnia przygotowania kandydatów do studiów w danym wydziale.

Wykłady i ćwiczenia rozpoczynają się 9-go października.
 Podział roku na semestry lub trymestry oraz przerwy między semestrami i trymestrami, wreszcie terminy egzaminów pozostają bez zmiany. Powyższe rozporządzenie min. Jędrzejewicza obowiązuje do 15-go lipca roku akademickiego 1933/34.

Zasiłki dla rodzin rezerwistów powołanych na ćwiczenia wojskowe.

W związku z powołaniem nowego turnusu rezerwistów na ćwiczenia wojskowe, dowiadujemy się, że rodzinom powołanych rezerwistów przysługuje prawo do zasiłków za okres ćwiczeń.

Zasiłki te utrzymane są w wysokości z lat poprzednich i wynoszą dziennie, dla 1 osoby pozostającej na utrzymaniu rezerwisty — 90 gr., dla 2-a osób — 1 zł. 10 gr. oraz dla trojga i więcej osób 1 zł. 30 gr.

Celem otrzymania zasiłku rezerwista po odbyciu ćwiczeń wraz z zaświadczeniem winien się zgłosić do biura wojskowego zarządu miasta, gdzie otrzyma od powiedni formularz zgłoszeniowy i po wypełnieniu go wraz z załączonym zaświadczeniem składa w temże biurze.

W miastach czynności wypłat zasiłków spełniają magistraty, po wsiach zaś urzędy gminne.

— **Spadek bezrobotnych o 3.002 osób w ciągu tygodnia.** Według danych państwowych urzędów pośrednictwa pracy, liczba bezrobotnych, zarejestrowanych na terenie całego kraju w dniu 12 sierpnia r. b., wynosiła ogółem 208.341 osób, t. j. o 3.002 osób mniej, niż w tygodniu poprzednim.

Liczba bezrobotnych w Warszawie (wraz z okresem) wynosiła 23.141 osób, wykazując spadek w ciągu tygodnia o 467 osób. Liczba bezrobotnych w Łodzi (wraz z okresem) zmniejszyła się o 625 osób w ciągu tygodnia i wynosiła w dn. 12 b. m. 13.536 osób.

Liczba bezrobotnych na Śląsku wynosiła 79.498 osób, wykazując spadek o 102 osoby w ciągu tygodnia.

— **Ekspedjenci sklepów nie należą do ZUPU.** Na mocy orzeczenia Najwyższego Trybunału Administracyjnego warszawski zakład ubezpieczeń pracowników umysłowych wyłączył z pośród

podlegających obowiązkowi ubezpieczenia ekspedjentów sklepowych, którzy nie mają pełnego ustawodawczego cen zusu wykształcenia.

Z powodu tego orzeczenia wiele firm wystąpiło do ZUPU, z żądaniem zwrotu pobranych składek za ubezpieczenie ekspedjentów sklepowych.

Z nadzwyczajnego zebrania Tow. Śpiew. „Lutnia”.

W dniu 17 b. m. w lokalu gmachu teatru odbyło się nadzwyczajne ogólne zebranie członków „Lutni”.
 Droga aklamacja na przewodniczącego wybrano p. Wandę Wichlińską, a asesorów pp. Irenę Legosz i Olimpię Szczygalską, na sekretarza p. Władysława Żurka, który też odczytał protokół z ostatniego zebrania.

Sprawę o eksmisję lokalu, wyznaczoną na dzień 21 sierpnia r. b., referował p. mec. L. Mężnicki, proponując wybranie delegacji do władz Magistratu celem przeprowadzenia pertraktacji o lokal w gmachu teatru, t. zn. aby nadal utrzymać lokal dotychczasowy, względnie podobny uzyskać na górze, który „Lutnia” wykończyłaby swoim kosztem za poparciem władz Magistratu w formie robocizny i materiałów w pewnym określeniu.
 Następnie walne zebranie uchwaliło przekazać sprawę omówienia lokalu z władzami Magistratu i dyr. Kobyłeckim, jako właścicielem gmachu teatru, Zarządowi „Lutni”, jako delegacji w składzie pp. mec. L. Mężnicki, prof. Mąkosza, St. Smuga i Wład. Janczykowski.

W wolnych wnioskach przewodnicząca P. Wichlińska poruszyła sprawę rozpoczęcia sezonu. Wobec jednak niezatwienia sprawy z lokalem, sprawa ta okazała się nierealna. Na tem zebranie zakończono o godz. 19-ej.

Ścijań, Zarząd Tow. dobroczynności dla chrześcijan przyjmuje uczniów szkół średnich do bursy im. Staszycza przy ul. Dąbrowskiego 47. Ceny umiarkowane. Opieka zapewniona przez B-ci szkolnych, którzy są wychowawcami i kierownikami bursy. Konserwacja języków francuskiego i niemieckiego. Ilość mleśsk ograniczona.

3-LETNIA KOEDUKACYJNA SZKOŁA HANDLOWA
 STOWARZYSZENIA KUPCOW POLSKICH
Z czwartą klasą specjalną. Przyjmuje do klasy pierwszej bez egzaminu wstępnego zapisy kandydatów i kandydatek, którzy ukończyli siedem oddziałów Szkoły Powszechnej lub trzy klasy Gimnazjum. Absolwentom Szkoły Handlowej przysługują po ukończeniu trzyletniego kursu, uprawnienie zajmowania stanowisk drugiej kategorii w służbie państwowej i samorządowej, narówni z maturzystami gimnazjów państwowych, ponadto po ukończeniu czwartej klasy specjalnej prawo uzyskania stopnia oficerskiego.
 Zapisy uczenie i uczniów przyjmuje codziennie kancelaria Szkoły Handlowej w Częstochowie, ul. Handlowa 1. 14, (tel. 15 — 48) od godz. 10-tej do godz. 13-tej.

MIEJSKA PUBL. SZKOŁA DOKSZTAŁCAJĄCA No 3.
 przy ul. Narutowicza 30, mieszkania 26.
 (dawnej Krakowska 24).
 Przyjmuje zapisy do szkoły dokształcającej zawodowej żeńskiej oraz do nauki kroju i szycia, bielizniarstwa i haftu. Kandydatki przyjmowane są od lat 14.
 Zapisy trwać będą do 24 sierpnia od 10 do 12 i od 18 do 20.

MEMORIN-KLAV
 BRWAWIENIE STAN ZAPALNY SWIĘTLENIE U S D W A

